

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL

Dimecres, 29 de març de 2023

Catequesi. La passió per l'evangelització: el zel apostòlic del creient. 9. Els testimonis: sant Pau. 1

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

En el camí de catequesis sobre el zel apostòlic, comencem avui a mirar algunes figures que, en formes i temps diferents, han donat testimoniatge exemplar de què vol dir passió per l'Evangelí. I, naturalment, el primer testimoni és l'apòstol Pau. A ell voldria dedicar dues catequesis.

La història de Pau de Tars és emblemàtica sobre aquest argument. En el primer capítol de la Carta als Gàlates, així com en la narració dels Fets dels Apòstols, podem observar que el seu zel per l'Evangelí apareix després de la seva conversió, i agafa el lloc del seu zel precedent pel judaisme. Era un home zelant per la llei de Moisès, pel judaisme i després de la conversió aquest zel continua, però per a proclamar, per a predicar Jesucrist. Pau era un enamorat de Jesús. Saule —el primer nom de Pau— ja era zelant, però Crist converteix el seu zel: de la Llei a l'Evangelí. El seu impuls primer voldria destruir l'Església, després, en canvi, la construeix. Ens podem preguntar: què ha passat, què és el que passa de la destrucció a la construcció? Què ha canviat en Pau? En quin sentit el seu zel, el seu impuls per la glòria de Déu ha estat transformat?

Sant Tomàs d'Aquino ensenya que la passió, des del punt de vista moral, no és ni bona ni dolenta: el seu ús virtuós la fa moralment bona, el pecat la fa dolenta.¹ En el cas de Pau, allò que l'ha canviat no és una simple idea o una convicció: ha estat l'encontre amb el Senyor ressuscitat —no oblideu això, allò que canvia una vida és l'encontre amb el Senyor—, per a Saule ha estat l'encontre amb el Senyor ressuscitat el que ha transformat tot el seu ésser. La humanitat de Pau, la seva passió per Déu i la seva glòria no és aniquilada, sinó transformada, “convertida” per l'Esperit Sant. L'únic que pot canviar els nostres cors és l'Esperit Sant. I així per a cada aspecte de la seva vida. Precisament com passa en l'eucaristia: el pa i el vi no desapareixen, sinó que es converteixen en el cos i la sang de Crist. El zel de Pau roman, però es converteix en zel de Crist. Canvia el sentit, però el zel és el mateix. Al Senyor, se'l serveix amb la nostra humanitat, amb les nostres prerrogatives i les nostres característiques, però allò que ho canvia tot no és una idea, sinó la vida autèntica, com diu Pau mateix: «Els qui viuen en Crist són una creació nova. El que era antic ha passat; ha començat un món nou» (2Co 5,17). L'encontre amb Jesús et canvia des de dins, et fa una altra persona. Si un hom està en Crist és una nova criatura, aquest és el sentit de ser una nova criatura. Convertir-se en cristià no és un maquillatge que et canvia la cara, no! Si tu ets cristià et canvia el cor, però si tu ets cristià d'aparença, això no va bé... ser cristians de maquillatge no està bé. El veritable canvi és del cor. I això li va passar a Pau.

La passió per l'Evangelí no és una qüestió de comprensió o d'estudis, que també són necessaris, però no la generen; significa més aviat recórrer aquella mateixa experiència de “caiguda i resurrecció” que Saule/Pau va viure i que és a l'origen de la transfiguració

¹ Cf. *Quaestio* “De veritate” 24, 7.

del seu impuls apostòlic. Tu pots estudiar tota la teologia que vulguis, pots estudiar la Bíblia i tot allò i convertir-te en ateu o mundà, no és una qüestió d'estudis; en la història hi ha hagut molts teòlegs ateu! Estudiar és necessari, però no genera la nova vida de gràcia. De fet, com diu sant Ignasi de Loiola: «No el mucho saber harta y satisface el ánima, mas el sentir y gustar de las cosas internamente.» Es tracta de les coses que et canvien per dins, que et fan saber una altra cosa, gustar una altra cosa. Que cadascun de nosaltres pensi en això: “Jo soc religiós?” “D’acord.” “Reso?” “Sí.” “Intento complir els manaments?” “Sí.” “Però on és Jesús en la meua vida?” “Ah no, jo faig el que mana l’Església.” Però Jesús, on és? Has trobat Jesús? Has parlat amb Jesús? Llegeixes l’Evangeli o parles amb Jesús? Recordes qui és Jesús? I això és quelcom que ens manca moltes vegades. Quan Jesús entra en la teua vida, com va entrar en la vida de Pau, Jesús entra i ho canvia tot. Moltes vegades hem escoltat comentaris sobre algú: “Mira aquell, que era un desgraciat i ara és un home bo, una dona bona...” Qui l’ha canviat? Jesús, ha trobat Jesús. La teua vida que és cristiana, ha canviat? “Mmmm, no, més o menys, sí...” Si no ha entrat Jesús en la teua vida no ha canviat. Tu pots ser cristià per fora només. No, ha d’entrar Jesús i això et canvia i això li va passar a Pau. Cal trobar Jesús i per això Pau deia que l’amor de Crist ens impulsa, és el que et fa anar endavant. El mateix canvi van tenir tots els sants, que quan van trobar Jesús van anar endavant.

Podem fer una reflexió ulterior sobre el canvi que s’esdevé en Pau, el qual de perseguidor es va convertir en apòstol de Crist. Notem que en ell es verifica una espècie de paradoxa: mentre es considera just davant Déu, se sent autoritzat per perseguir, arrestar, fins i tot matar, com en el cas d’Esteve; però quan il·luminat pel Senyor ressuscitat descobreix haver estat “un blasfem i injuriós” (cf. 1Tm 1,13) —així parla d’ell mateix: «Jo blasfemava contra ell [...] i l’injuriava»—, llavors comença a ser realment capaç d’estimar. I aquest és el camí. Si un de nosaltres diu: “Gràcies, Senyor, perquè soc una bona persona, faig coses bones, no faig grans pecats...” Aquest no és un bon camí, sinó un camí d’autosuficiència, és un camí que no et justifica, et fa un catòlic elegant, però un catòlic elegant no és un catòlic sant, és elegant. El veritable catòlic, el veritable cristià és el qui rep Jesús dins seu, que li canvia el cor. Aquesta és la pregunta que us faig a tots vosaltres avui: què significa Jesús per a mi? L’he deixat entrar en el meu cor o només el tinc a mà però que no vagi gaire endins? M’he deixat canviar per ell? O Jesús és només una idea, una teologia que va endavant... I el zel és que quan un hom troba Jesús sent el foc i com Pau ha de predicar Jesús, ha de parlar de Jesús, ha d’ajudar les persones, ha de fer coses bones. Quan un hom troba la idea de Jesús continua sent un ideòleg del cristianisme i això no salva, només Jesús ens salva, si l’has trobat i li has obert la porta del teu cor. La idea de Jesús no et salva! Que el Senyor ens ajudi a trobar Jesús, a trobar-nos amb Jesús, i que Jesús des de dins ens canviï la vida i ens ajudi a ajudar els altres.